

OORLOG BUITEN EUROPA (1937–1945)

De geschiedenis werkplaats hoofdstuk 3.2 Deel 1

havo 3

Waarom Japan oorlog voerde

- Japan was een industriestaat met weinig grondstoffen
- Nodig: olie, rubber, steenkool, voedsel
- Nationalistische militairen kregen veel macht
- Uitbreiding werd gezien als noodzaak om te overleven
- Bondgenoot van Duitsland en Italië (1936)

Japanse veroveringen

- 1937: inval in China
- 7 dec 1941: aanval op Pearl Harbor
- Gevolg: VS doet mee aan de oorlog
- Japan verovert snel Zuidoost-Azië
- o.a. Nederlands-Indië, Filipijnen
- Keerpunt: slag bij Midway (1942) → Japan stopt met uitbreiden

De buitenkampers (Indo-Europeanen)

In Indonesië woonden ± 294.000 Europeanen, veel Indo's

- **Selectie op afkomst:**
 - 50% Europees → kamp
 - anders → buitenkamp
- **Wantrouwen door Japan:**
 - angst voor contact met geallieerden
 - huiszoeking, aangiftes
- **Leven buiten kampen:**
 - geen inkomen → spullen verkopen
 - slecht betaald werk voor Japanners
 - sociale uitsluiting en angst
- **Veel Indonesiërs steunden Indo's niet:**
 - gezien als verbonden met Nederland
 - groeiend Indonesisch nationalisme

Rol van de Verenigde Staten

- VS werd na Pearl Harbor actief in de oorlog
- Schakelde over op massale oorlogsproductie
- Produceerde meer wapens dan de asmogendheden samen
- Beslissend voor de nederlaag van Japan

Atoombommen (1945)

- Japan bleef fanatiek doorvechten en de VS wilden Japan snel tot overgave dwingen
- 6 aug 1945: atoombom op Hiroshima
- 9 aug 1945: atoombom op Nagasaki
- Enorme verwoesting en tienduizenden doden

Grote Oost-Aziatische Welvaartssfeer

Wat zei Japan?

- "Azië voor de Aziaten"
- Japan zou Azië bevrijden van westerse koloniale machten
- Samenwerking en welvaart onder Japanse leiding

Waarom gebruikte Japan deze naam?

- Propaganda
- Om steun te krijgen van Aziatische volken
- Om de oorlog en bezetting te rechtvaardigen

Werkelijkheid:

- Roof van voedsel en grondstoffen
- Miljoenen doden door hongersnood en ziektes
- Mannen → dwangarbeid (o.a. Burma-spoorlijn)
- Vrouwen → seksslaven ("troostmeisjes")
- Europeanen opgesloten in jappenkampen
- In China: extreem geweld tegen burgers

Hoe Japan de oorlog verloor

- Vanaf 1943 dringen de Verenigde Staten Japan terug
- Japan vecht fanatiek → kamikazes
- VS gebruikt een nieuw wapen:
 - de atoombom
- 15 augustus 1945: Japan capituleert

Samenvatting:

- Japan wilde grondstoffen → veroveringen in Azië
- Pearl Harbor → VS in de oorlog
- Bezetting = zware onderdrukking
- Buitenkampers leefden in angst en armoede
- Atoombommen → Japan geeft zich over

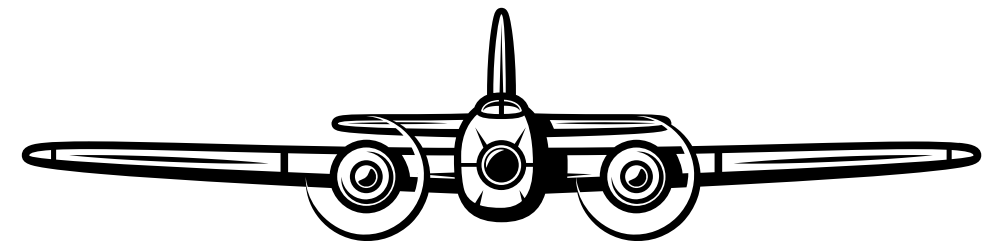
OORLOG BUITEN EUROPA (1937–1945)

De geschiedenis werkplaats hoofdstuk 3.2

havo 3

Andere werelddelen in de oorlog

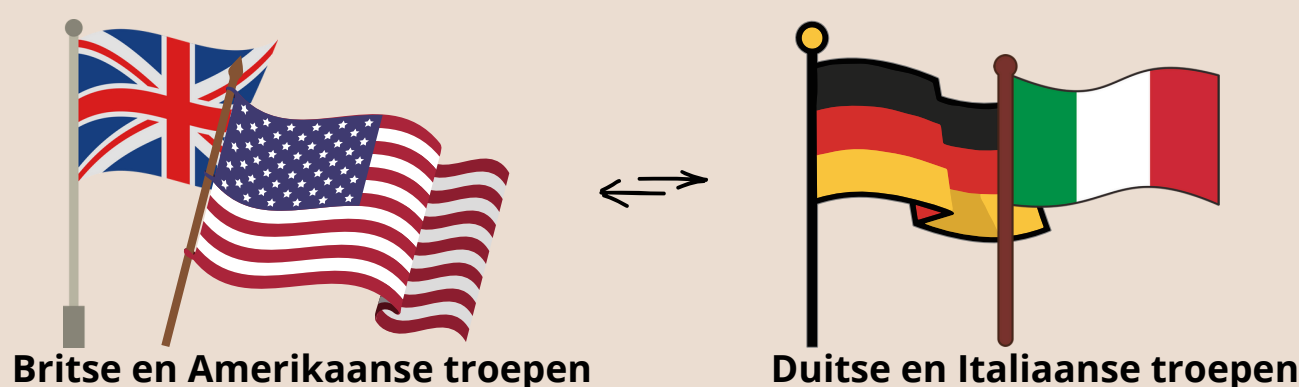
Ook buiten Europa werd de Tweede Wereldoorlog uitgevochten of ondersteund: in Noord-Afrika werd gevochten, in Amerika werd massaal geproduceerd en kolonies leverden onmisbare grondstoffen.

De oorlog was wereldwijd

Niet overal werd gevochten, maar alle werelddelen droegen bij aan de oorlog.

Noord-Afrika

Oorlog om strategische gebieden

Belangrijk vanwege:

- controle over zeeroutes
- toegang tot het Midden-Oosten en oliegebieden

Amerikaanse werelddeel

Geen strijd, wel beslissend

- In Noord- en Zuid-Amerika werd niet gevochten.
- De economie van de Verenigde Staten schakelde over op oorlogsproductie.
- De VS produceerden meer wapens dan de asmogendheden samen.
- Hierdoor konden de geallieerden blijven doorvechten.

Asmogendheden

landen die tijdens de Tweede Wereldoorlog samen een bondgenootschap vormden en tegen de geallieerden vochten.

- Duitsland
- Italië
- Japan

Zij werkten samen en vormden de zogeheten As (Rome–Berlijn–Tokio).

Nederlandse koloniën in Amerika

- Grondstoffen voor de oorlog
- Ook Nederlandse koloniën leverden een belangrijke bijdrage:
 - Suriname
 - leverde bauxiet
 - nodig voor aluminium voor vliegtuigen
 - Curaçao
 - had een grote olieraffinaderij
 - leverde brandstof voor vliegtuigen en schepen

Zonder deze grondstoffen was de Amerikaanse oorlogsproductie moeilijker geweest.

De oceanen

- Grote delen van de oorlog speelden zich af op zee:
 - de Atlantische Oceaan
 - de Stille Oceaan
- Scheepvaart was cruciaal voor:
 - transport van soldaten
 - aanvoer van wapens en grondstoffen

